

or agrees with the latter on the punishment, and the offender, in cases provided for by law, indemnifies or eliminates the damage caused.

Keywords: conciliation, agreement, mediation, criminal legal controversy.

Смушак О.М.

РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНУ

УДК 343.2/7

Постановка проблеми. Дискусійні питання, які виникають при встановленні відповідальності за причетність до злочину (заздалегідь не обіцяне приховування злочину, придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом) потребують більш ґрунтовного наукового дослідження. Оскільки на сьогоднішній день інститут причетності до злочину покликаний сприяти попередженню суспільно небезпечних діянь, викриттю винних та виявленню латентних злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми кримінально-правової політики у сфері відповідальності за причетність до злочину присвячені праці таких вчених, як Л.Д. Гаухмана, В.К. Гришук, М.І. Ковальова, А. И. Коробеева, А.А. Митрофанова, М.І. Морозова, Г.М. Міньковській, А.В. Зарубіна, В.В. Сташиса, П.Л. Фріса, та багатьох інших.

Постановка завдання. Метою наукової статті є дослідження особливостей правового регулювання інституту причетності до злочину та можливість удосконалення даного правового інституту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Політика це складний і багатогранний феномен призначенням якого є визначення основних напрямків діяльності держави її змісту і форми, вона проявляється в усіх сферах життя суспільства.

Одним із напрямів внутрішньої політики будь-якої держави у будь-який історичний проміжок часу є забезпечення законності та правопорядку, у тому числі – й протидія злочинності. Кримінально-правова політика є складовою частиною державної полі-

тики в сфері протидії злочинності, яка здійснюється за допомогою матеріального кримінального права.

Політика у сфері боротьби із злочинністю визначає стратегію і тактику боротьби із злочинністю маючи як кінцеву мету зменшення рівня злочинності на основі усунення причин і умов, що її породжують, використовуючи як засоби кримінальне, кримінально-процесуальне, кримінально-виконавче право і засоби профілактики.

Саме через кримінальну політику реалізується завдання запобігання злочинності, яке є одним з основних, що стоїть перед політикою у сфері боротьби із злочинністю [1, с. 13].

Кримінально-правова політика складає основу політики у сфері боротьби зі злочинністю. Вона дозволяє здійснювати успішну діяльність всієї системи заходів, спрямованих на боротьбу зі злочинністю. Ці заходи, спрямована на зниження рівня злочинності та проведення індивідуальної профілактики серед деліктоздатного населення.

Рівень правосвідомості громадян відіграє далеко не останню роль в реалізації профілактичної політики. Це пов'язано з тим, що профілактика злочинів здійснюється як державними органами, так і громадськими організаціями і громадянами, залежить від узгодженості, координації, злагодженості їх дій [1, с. 197-198].

Профілактична спрямованість норм інституту причетності до злочину є досить великою. Оскільки, реалізація її норм спрямована на встановлення сприятливих умов для здійснення законних дій і при цьому є стримуючим фактором для деякої частини злочинців та інших осіб, схильних до вчинення правопорушень. Крім того, норми причетності виконують превентивну функцію, яка сприяє більшій ефективності реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності за вчинений злочин. Та варта зазначити, що ефективність профілактичної функції діючого кримінального законодавства в порівнянні з нормами, які містилися в КК України 1960 року, знизилась, підтвердженням цього є декриміналізація одного з видів причетності до злочину, недонесення про злочин.

Принцип невідворотності відповідальності за вчинений злочин включає в себе необхідність законодавчого встановлення та застосування до кожного злочину, а також притягнення до кримінальної відповідальності осіб винних у їх вчиненні (з призначенням покарання або без нього чи із звільненням від його відбування) або звільнення (за наявності підстав для того) від кримінальної відповідальності та відшкодування заподіяної шкоди.

Причетність до злочину в кримінально-правовій політиці держави є інструментом забезпечення невідворотності покарання і попередження найбільш тяжких та особливо тяжких злочинів. Для запобігання вчиненню злочинів, спрямованих проти основних, життєво важливих інтересів держави і суспільства, в тому числі по відношенню до злочинів, при вчиненні яких отримується незаконний прибуток, покарання за причетність за які спрямована на зменшення можливості користування „плодами” злочинної діяльності. При цьому розвиток науки кримінального права вплинуло тільки деталізацію регулювання відповідальності за причетність до злочину, а не на зміну ставлення до даного інституту.

Принцип невідворотності відповідальності найбільш повно відображається при застосуванні до винного, який вчинив злочин - покарання. Покарання виступає, як неминучий наслідок, який повинен переконати винного, що за кожне злочинне діяння настає покарання.

В такому випадку постає питання, чи буде в повному обсязі реалізовано принцип невідворотності відповідальності коли причетна особа буде звільнена від кримінальної відповідальності? Для того, щоб дати відповідь на дане питання, потрібно з'ясувати, що слід розуміти під звільненням від кримінальної відповідальності?

Застосування звільнення від покарання (його) відбування, виступає засобом не тільки економії примусових заходів, але прояв до особи, що вчинила злочин, довіри яка ґрунтується на основі досягнення мети покарання шляхом його пом'якшення, зокрема без реального його відбування чи часткового відбування покарання. Інколи достатньо дотримання самої процедури призначення

покарання, для того, щоб особа в подальшому не вчиняла злочинних посягань.

Саме тому, принцип невідворотності діє, незалежно від того, чи було застосовано конкретне покарання до певної особи чи ні, основне щоб вона розуміла, що за вчинене злочинне діяння встановлена кримінальна відповідальність.

Влучно зазначив з цього приводу Ч. Беккарія, який зазначав, що упевненість в неминучості хоч би і помірною покарання справить завжди більше враження, ніж страх перед іншим більш жорстоким покаранням, яке супроводжується надією на безкарність [2, с. 243].

Нажаль, на сьогоднішній день, ігнорується попереджувальна властивість норм всього інституту причетності до злочину, які в свою чергу наділені потенційною можливістю попередження деліктів, здатністю позитивно впливати на стан злочинності в цілому.

Загально відомо, що підвищити стримуючу дію чинних кримінально-правових норм можна двома шляхами:

по-перше, збільшити покарання за вчинене злочинне діяння;
по-друге, суттєво підвищити ризик настання відповідальності за вчинений злочин.

Більш ефективним є все ж таки другий шлях, так як неминучість відповідальності має стримуючу здатність попередження вчинення злочину. Норми причетності до злочину спрямовані на створення безпечного для життя суспільства, а також на забезпечення невідворотності відповідальності за злочин. Основною метою примусу, які містяться в нормах про приховування, придбання, збут, потурання, неповідомлення є примусити недобросовісних осіб співпрацювати з правоохоронними органами, а не з злочинцями, забезпечуючи тим самим безпеку один одного і неминучість відповідальності для винних.

Кримінально-правова політика формує законодавчу базу управління боротьби із злочинністю, відмежовуючи злочинне від не злочинного, кримінальне від аморального. Від того яке коло діянь буде визнано злочинними, який характер караності буде для них встановлений, за яких умов і на яких підставах кримінальна

відповідальність виключатиметься або буде замінюватись іншими заходами – залежатиме розвиток кримінально-процесуальної, кримінально-виконавчої та кримінологічної політики [1, с. 17]. Як вдало зауважують В. Селіванов та Н. Діденко, що – з точки зору філософії – право є сукупністю етичних суспільних цінностей, таких, як: справедливість, порядок, моральність, правдивість та інші, що ґрунтується на ідеї соціальної рівності [3, с. 16].

Критерієм моральних норм виступають категорії добра і зла, чесності, порядності, совісті.

Та при цьому, вдало зауважує Тарахонич Т. І. право і мораль мають загальне для них цільове призначення – це вплив на поведінку суб'єктів; право та мораль, формують еталони поведінки, ціннісно-нормативну орієнтацію суспільства [3, с. 276].

Межа між аморальним і злочинним є досить умовна та мінлива. Таким чином, з поданої порівняльної характеристики норм права і моралі можна прийти до наступних висновків, головне з яких полягає в необхідності морального виміру права.

Дотримання правових норм забезпечується засобами державного впливу. На відміну від права, норми моралі не містять спеціальних механізмів впливу, вони забезпечуються силою громадської думки. На сьогоднішній день норми моралі, які повинні бути основою правосвідомості кожної людини практично не діють, тому для того, щоб попередити настання злочинів та їх наслідків, потрібно розширити сферу кримінально-правового впливу на дії, які носять злочинний, посилити відповідальність за дії осіб, які сприяють вчиненню злочину, та забезпечити неминучість настання відповідальності за вчинене суспільно небезпечне діяння.

Звичайно, кількість аморальних вчинків значно вища ніж злочинів. При цьому знайти межу між аморальним вчинком і злочином дуже важко. Хоча зрозуміло, що приховування злочинця, який вчинив зґвалтування 14-річної дитини, є звичайно аморальним. КК 1960 року визнавав дане діяння не тільки аморальним, але і злочинним.

Та на жаль кримінально-правова політика яка здійснюється нашою державою спрямована на економію репресій, що в свою

чергу зумовлює розширення сфери застосування покарання, яка здійснюється не у вигляді реальної кари, а у вигляді відмови від будь-яких заходів карального впливу або актуалізованої погрози виконання вже призначеного судом покарання. Крім того, було здійснено декриміналізацію ряду злочинних діянь.

Новий КК України 2001 року вніс зміни до інституту причетності до злочину, зокрема було декриміналізовано один із видів причетності до злочину – недонесення про злочин. Дана норма була скасована Законом України від 17 червня 1992 року № 2468-12 «Про внесення змін і доповнень до КК України...». В даному акті зазначалося, що у зв'язку з проголошенням України незалежною демократичною державою та з метою правового захисту її суверенітету, конституційного ладу, внутрішньої і зовнішньої безпеки Верховна рада України постановляє: скасувати Розділ I у зв'язку із втратою чинності КК 1960 року та прийняттям нового КК 2001 року.

Однак, як зазначає Г.М. Міньковській, економія репресій може і повинна здійснюватись лише в тих межах, які не перешкоджають досягненню поставлених перед кримінальним законом цілей [4, с. 121].

Здійснюючи кримінально-правову політику потрібно уникати крайностей, чи то надмірної лібералізації репресії, чи (ригоризму). При цьому, буде неправильним надавати заходам кримінально-правової дії, як характеру відплати, так і надмірної гуманізації. Для правильного встановлення меж кримінальної репресії, а також видів і характеру заходів дії потрібно керуватися принципом доцільності. Основна мета, як розробки так і застосування таких заходів є не тільки охорона правопорядку від злочинних посягань, але і зниження рівня злочинності, виправлення та перевиховання осіб що вчинили злочини, а також загальна та спеціальна превенція.

Інститут причетності до злочину, всі його види спрямовані на забезпечення здійснення зазначених заходів. В такому випадку виникає питання, про доцільність декриміналізації одного із видів причетності до злочину - недонесення про злочин. Важко збагнути, чим керувався законодавець скасовуючи один із видів

причетності до злочину – недонесення про злочин. Яким чином норма про недонесення про злочин могла зашкодити суверенітету держави її конституційному ладу та внутрішній та зовнішній безпеці України.

Декриміналізація діянь зумовлена втратою ними суспільної небезпеки, та відмова держави визнавати їх як злочини, та недоцільність здійснення кримінально-правової боротьби з ними.

Так, на думку О. І. Коробєєва, «декриміналізацією діянь можна визначити як процес встановлення підстав відпадання їх суспільної небезпеки, визнання недоцільності кримінально-правової боротьби з ними та скасування їх кримінально правової караності» [5, с. 58-59].

Процес декриміналізації певного діяння повинен бути не раптовим, це тривалий процес. Він зумовлений змінами які відбуваються у житті суспільства, політичного, економічного, ідеологічного, культурного тощо. Декриміналізація діянь, пом'якшення умов відповідальності та санкцій за деякі види злочинів повинні вирішуватись у відповідності до визнаних у цивілізованому суспільстві моральних цінностей, принципів законності, справедливості та гуманізму.

В результаті декриміналізації діяння відбувається виключення кримінально-правової караності діяння, яке супроводжується або виявленням такої поведінки правомірною, соціально корисною, чи переведення її в ранг адміністративного, дисциплінарного, цивільно-правового делікту. Важко збагнути в який ранг законодавець відніс недонесення про злочин, здійснюючи його декриміналізацію. Неповідомлення особою відомостей про злочин який готується, вчиняється або вчинений назвати правомірним ніяк не можна. Про соціальну корисність такої поведінки ми теж говорити не можемо, оскільки декриміналізуючи дане діяння як злочин ми тим самим створюємо перешкоди для оперативного розслідування не тільки вже вчинених злочинів, та в першу чергу ми створюємо сприятливий ґрунт для безперешкодного готування та вчинення злочинних діянь. Відповідальність за неповідомлення про злочин, дало б можливість запобігти вчиненню таких злочинів. При цьому законодавець не встановлює жодної

відповідальності за неповідомлення про злочин який готується, вчиняється чи вчинений, стимулюючи тим самим пасивну поведінку наших громадян.

Встановлення відповідальності за неповідомлення в органи юстиції, слід розглядати як один із правових способів забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності. Склад цього діяння складає неповідомлення про факт скоєння злочину, так і про злочинця, місце його знаходження, а також місце знаходження слідів, знарядь і засобів скоєння злочину, предметів, добутих злочинним шляхом. Такі повідомлення забезпечують розслідування кримінальних справ доказами.

Тому прийняття законодавчого рішення про виключення відповідальності за неповідомлення про злочин слід розглядати як таке, що вступає в протиріччя з реальною дійсністю, з точками зору вчених і практиків. Загальновизнано, що для ефективної боротьби із злочинністю, необхідна повна і об'єктивна інформація про її стан. Пошуками шляхів зменшення кількості латентних злочинів займаються вчені всього світу.

Декриміналізацію слід застосовувати обережно, слід пам'ятати, що ми маємо справу з протиправними діяннями, навіть якщо при цьому знижується рівень їх суспільної небезпечності. Здійснюючи декриміналізацію певного діяння, яке породжене суспільними поглядами, традиціями та моделями поведінки, право не тільки дає такій соціальній моделі поведінки позитивну оцінку з боку суспільства, а й спонукає певну частину громадян дотримуватись такої поведінки та стимулювати заохочення до такої поведінки з боку суспільства [6, с. 94].

Сучасні зміни в законодавстві дозволяють громадянам байдуже відноситися до долі інших людей і виявляти мінімального добра, яке забезпечує певну безпеку всього суспільства і кожної людини зокрема. Вказана тенденція сучасної кримінальної політики свідчить про недооцінку впливу на суспільне життя прихованої форми права, яка полягає в організуючій, виховній і мобілізуючій ролі, яка притаманна праву самим фактом свого існування.

В нашому суспільстві значно знизилась моральні вимоги до людини, в тому числі і з боку законодавця, що є неприпустимим:

перемога в сутичці добра і зла залежить не тільки від сили противника. Сутичка ніколи не буває чистим єдиноборством. Її результат в більшості визначається тим, як поведуть себе оточуючі, а саме особи які доторкнулись до злочину вчиненого іншою особою. Норми про відповідальність за причетність до злочину, які є в законодавстві і пропонується автором, є покликаними скеровувати поведінку оточуючих.

Визначаючи соціальну цінність закону про кримінальну відповідальність, який виражається в його здатності опосередковувати суспільну дійсність, втілювати в собі суспільні інтереси і на цій основі сприяти нормальному функціонуванню і прогресивному розвитку суспільства. Норми кримінального закону, визначаючи варіанти поведінки особи, містить у собі конкретне державне веління – дозвіл, заохочення, заборону. Таким чином законодавець за допомогою кримінального закону, залежно від оцінки певних суспільних інтересів та потреб стимулює матеріалізацію таких цінностей [7, с. 79].

Законодавець, здійснюючи таку оцінку приймає нові норми закону про кримінальну відповідальність, які в свою чергу дозволяють, заохочують або забороняють під загрозою кримінального покарання конкретне діяння.

Розвиток вітчизняного кримінального законодавства потребує осмислення загальнотеоретичних питань криміналізації суспільно небезпечних діянь з урахуванням дійсних змін соціально-економічних відносин з метою підвищення ефективності дії кримінального закону, досягнення поставлених перед ним цілей.

Слушною є думка А.А. Мітрофанова, який зазначає, що криміналізація це напрямок кримінальної політики, який полягає у виявленні суспільно небезпечних форм індивідуальної поведінки, визнанні допустимості, можливості й доцільності їх кримінально-правової заборони шляхом їх фіксації в законі як злочинних і кримінально-караних [8, с. 14].

Та при цьому слід пам'ятати, що криміналізація є результатом, а не рушієм соціальних змін, завжди являється необхідністю в силу дійсної або уявної невідповідності правового регулювання соціально-економічних відносин стану суспільства.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства доцільно:

- а) розширити рамки інституту причетності, криміналізувати ряд суспільно-небезпечних дій;
- б) внести зміни до змісту статей які є в законодавстві;
- в) широко проінформувати названий інститут кримінального права в учбовій літературі і приділити їм достатньої уваги в учбовому процесі;
- г) вжити заходів до забезпечення невідворотності відповідальності за причетність до злочину.

Криміналізація причетності до злочину в першу чергу повинна бути пов'язана з прагненням держави спонукати громадян до виконання своїх громадянських обов'язків, до консолідації держави і суспільства, та покращення функціонування апарату правосуддя.

Звичайно при цьому, не можна переоцінювати значення правових норм, зокрема, інституту причетності до злочину на моральні устої суспільства в цілому. На вчинення злочинних дій, людину може спонукати цілий ряд зовнішніх факторів, зокрема, економічний стан, влади та цілий ряд інших факторів. Цікавим є результати наукового дослідження за темою «Теоретичні основи забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовної діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні», проведене в Інституті вивчення проблем злочинності НАПрН України, виявило, що серед усіх стримуючих від вчинення злочину мотивів страх перед покаранням притаманний 74 % опитаним під час зазначеного дослідження осіб, а також серед інших мотивів було названо: «совість не дозволяє», «сором перед людьми», «огида до вчинку», «з принципових міркувань», «з нерішучості», «релігійність», «ніколи не було навіть думки вчиняти злочин» та ін. [9, с.170]. Як бачимо така відсоткова ставка підтверджує позитивність встановлення відповідальності за причетність до злочину. Норми інституту причетності до злочину спрямовані на вироблення у людей позитивної поведінки у ситуаціях які пов'язані із вчиненням злочинів іншими особами. Оскільки, саме вибір правильної поведінки здатний попередити настання злочинних

наслідків, таких як смерть, тілесних ушкоджень, а значить позитивно вплине на розвиток і результат злочинної події.

Деякі автори висловлюють сумнів щодо ефективності інституту причетності до злочину, зокрема це стосується обов'язку громадян повідомляти про злочин який готується або вчиняється.

Так, Н. Полетаєв, зазначав, що покладаючи на громадян обов'язок, під страхом покарання доносити, це означає, обмежити їх свободу [10, с. 53].

М.І. Морозов, А.В. Зарубін, які зазначають, що кримінальне право, охороняючи права і свободи людини і громадянина, одночасно обмежує права і свободи законслухняних громадян [11, с. 125].

Підтримувати дану точку зору є неправильно, тому що замовчування про знаходження вбивці, про знущання над дитиною є не тільки аморально, але і злочинно. Встановлення кримінальної відповідальності за неповідомлення про злочин, який готується, або вчиняється не може бути названо аморальним. Та не повідомлення про місцезнаходження вбивці, гвалтівника є не тільки аморально, але і суспільно небезпечно – злочинно.

Інститут причетності до злочину містить в собі норми, які дисциплінують поведінку людини в суспільстві. Частіше всього зазначені норми не є злочинами, які вимагають скрупульозної підготовки. Будь-яка людина може стати випадковим свідком злочину, володіти інформацією про місцезнаходження небезпечного злочинця, або мати можливість перешкодити злочину, який вчиняється, в цих випадках вона перебуває в стані причетності до злочин. Вибір поведінки в даній ситуації буде залежати в першу чергу від її правового виховання та моральних засад. Саме норми інституту причетності до злочину спрямовані на вироблення у людей певної поведінки пов'язаної з вчиненням злочину іншими особами. Залежно від того як поведе себе особа в тій чи іншій ситуації буде залежати чи настане смерть особи, чи буде завдано інші тяжкі наслідки події злочину. Саме закріплення в законі норм причетності до злочину буде виховувати у особи правомірну поведінку, спонукаючи її до вчинення правомірних дій.

Норми які встановлюють відповідальність за причетність до злочину (які існують і запропоновані автором) містять в собі високоморальні вимоги, яким повинна відповідати особа, яка стала причетною до злочину інших осіб. З одного боку реалізація норм причетності до злочину стають перешкодою для злочинної діяльності. З іншого боку, норми причетності до злочину допомагають реалізації принципу невідворотності відповідальності за конкретний злочин, сприяють скороченню латентних злочинів та розкриттю і виявленню злочинців.

1. Фріс П.Л. *Кримінально правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми* / П. Л. Фріс. – К. : Атіка, 2005. – 332 с.
2. Беккариа Ч. *О преступлениях и наказаниях // О свободе. Аналогия западноевропейской классической мысли* / Отв. ред. М. А. Абрамов. – М., 1995. – 483 с.
3. Селіванов В., Діденко Н. *Правова природа регулювання суспільних відносин* // *Право України*. – 2000. - № 10. – С. 16
4. Миньковський Г., Мирзажанов К. *Проблемы охраны правопорядка и борьбы с правонарушениями* / М. Миньковский, К. Мирзажанов. – К. – Ташкент: Узбекистан, 1984. – 175 с.
5. Коробеев А. И. *Советская уголовно-правовая политика: проблемы криминализации и пенализации: [монография]* / А. И. Коробеев. – Владивосток : Изд-во Дальневосточ. ун-та, 1987. – 267 с.
6. Грек Б. *Декриміналізація діянь як один із видів гуманізації кримінальної відповідальності: сутність та підстави* / Б. Грек // *Юридична Україна*. – 2012. - № 8. – С. 90-95.
7. Грищук В. К. *Поняття криміналізації* / В. К. Грищук // *Вісник Львівського ун-ту. Серія юридична*. – Вип. 31. – Львів, 1994. – С. 76-80.
8. Митрофанов А. А. *Основні напрямки кримінально-правової політики в Україні : формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 “Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право”* / А. А. Митрофанов. – К., 2005. – 22 с.
9. Стаиш В. *Роль та значення покарання у системі запобігання злочинності* / В. Стаиш // *Право України*. - 2011. - № 9. - С. 167-173.
10. Полетаев Н. *Прикосновенность к преступлению* / Н. Полетаев // *Журнал министерства юстиции*. – 1862. – Том XIV. – С. 45-100.

П. Морозов М. И., Зарубин А. В. Обеспечение прав и свобод человека и гражданина / М. И. Морозов, А. В. Зарубин // Сборник статей. – Тюмень: Изд-во Тюм. ГУ, 2006. – ч.3. – С. 125-129.

Смушак О.М. Реалізація кримінально-правової політики у сфері відповідальності за причетність до злочину.

У статті проводиться аналіз реалізації кримінально-правової політики у сфері відповідальності за причетність до злочину. Зокрема зазначаються особливості криміналізації та декриміналізації видів інституту причетності до злочину. Автор статті, розглядаючи правову природу інституту причетності до злочину, з урахуванням наукових досліджень теорії кримінального права, дає власне бачення щодо його інтерпретації.

Ключові слова: політика, кримінально-правова політика, злочинність, профілактика, покарання, причетність до злочину, криміналізація, декриміналізація, право, мораль.

Смушак О.М. Реализация уголовно-правовой политики в сфере ответственности за прикосновенность к преступлению.

В статье проводится анализ реализации уголовно-правовой политики в сфере ответственности за прикосновенность к преступлению. В частности указываются особенности криминализации и декриминализации видов института причастности к преступлению. Автор статьи, рассматривая правовую природу института прикосновенности к преступлению, с учетом научных исследований теории уголовного права, дает собственное видение его интерпретации.

Ключевые слова: политика, уголовно-правовая политика, преступность, профилактика, наказание, прикосновенность к преступлению, криминализация, декриминализация, право, мораль.

Smushak O.M. The implementation of penal policy in the sphere of responsibility of the implication in the crime.

The analysis of the implementation of penal policy in the area of responsibility for involvement in the crime is revealed in the article. Features of criminalization and decriminalization of different Institutes of involvement in crime are specified in particular. The author, considering the legal nature of the Institute of involvement in crime, taking into consideration the research of theory of criminal law, gives his own vision for its interpretation. Criminal liability for involvement in the crime in the penal policy of the state is a means of ensuring the inevitability of punishment and prevention of crime. It serves as a clear design of criminal responsibility. The absence of regulation ensuring of the protection of public relations, benefits and interests of activity that constitute involvement in a crime in the valid legislation on criminal liability, is a gap that needs filling by appropriate legal regulation. The ways of filling given gaps is suggested in the article by the author.

Keywords: policy, ugodovno-pravovaya policy, criminality, prophylaxis, punishment, prikosnovennost' to the crime, kriminalizaciya, decriminalization, right, moral.